

Referat

Møte om: Rådgivende utvalg for finanspolitiske analyser

Til stede: *Utvalget:*

Professor Ragnar Torvik, NTNU (leder)

Forskningsleder Thomas von Brasch, Statistisk sentralbyrå

Avdelningschef Erika Färnstrand Damsgaard, Riksgälden (Stockholm)

Professor Ola Kvaløy, Universitetet i Stavanger

Professor Gisle J. Natvik, Handelshøyskolen BI

Forskningsdirektør Linda Nøstbakken, Statistisk sentralbyrå

Underdirektør Kjersti Næss Torstensen, Finansdepartementet

Ekspedisjonssjef Amund Holmsen, Finansdepartementet

Førsteamanuensis Ragnhild Schreiner, Universitetet i Oslo

Sekretariatet:

Underdirektør Kari Anne Haugen (leder)

Fagsjef Frid Fjose Berg

Seniorrådgiver Eivind Breidlid

Fagsjef Torje Hegna

Fagsjef Kirsti Mellbye

Fraværende fra utvalget:

Direktør Karsten R. Gerdrup, Norges Bank

Direktør Nina Larsson Midthjell, Norges Bank

Dato: 30.08.2024

Møteleder: Utvalgsleder Ragnar Torvik

Referent: Sekretariatet

1. Perspektivmeldingen 2024, presentert av Kjersti Næss Torstensen

Kjersti Næss Torstensen presenterte hovedutfordringene og analysene i Perspektivmeldingen 2024 (se plansjer).

Utvalget diskuterte forutsetningen knyttet til antall økte leveår og hvor mange av de økte leveårene som vil bli friske. Det ble pekt på at dette er usikkert og burde bli begrunnet med forskning på feltet. Det var enighet i utvalget om at det ville vært nyttig å få illustrert hvor mye behovet for arbeidskraft endrer seg ved ulike antakelser om friskere aldring.

Utvalget diskuterte i lys av presentasjonen at det er viktig å stimulere til økt tilbud av arbeidskraft. Et annet viktig spørsmål er hva økningen i offentlige utgifter over tid har gått til, og om den offentlige pengebruken støtter opp under en effektiv allokering av arbeidskraften. Det ble stilt spørsmål til hvor realistisk det er å anta lavere standardvekst fremover, sammenlignet med historisk utvikling. Det ble også pekt på at endrede såralsdersgrenser kan gi store utslag på arbeidstilbudet.

2. OECDs rapport Economic Surveys NORWAY, Rising the effectiveness of public spending, presentert av Hansjörg Blöchliger

Blöchliger presenterte en OECD-analyse av offentlige utgifter i Norge (se plansjer). Analysen var et spesialkapittel i OECDs landrapport om Norge. I presentasjonen viste Blöchliger til at Norge har høye offentlige utgifter på de fleste områder sammenlignet med andre land. Utgiftene er særlig høye på helse, sykepenger og uførhet, offentlige investeringer og næringsstøtte.

I den påfølgende diskusjon hadde utvalget blant annet spørsmål om ressursbruken i utdanningssektoren, herunder virkningen av økt lærertetthet på skolerestultater. Utvalget diskuterte også antall helsepersonell i Norge sammenlignet med andre land, og stilte spørsmål om andre land i større grad bruker helsepersonell med lavere utdanning enn sykepleiere og leger. Det ble også en diskusjon om at andelen uføretrygdede er høyere i Norge enn i de fleste land, og om det heller er mer relevant å se på andelen som står utenfor arbeidsstyrken. Det ble også en diskusjon om næringsubsidier, og det ble stilt spørsmål om hvordan subsidier til næringslivet utenom landbruk har utviklet seg over tid og sammenlignet med andre land.

3. Helsepersonellkommissjonen og regjeringens oppfølging, presentert av Ingrid Middeltho fra HOD

Helsepersonellkommissjonen konkluderte blant annet med at Norge, i likhet med andre land, står overfor store utfordringer med tilgang på personell (se plansjer).

Kommissjonen la til grunn at helse- og omsorgstjenestenes andel av samfunnets totale arbeidsstyrke ikke kan øke vesentlig, og at helse- og omsorgstjenesten fremover må

drives mer effektivt. Regjeringen sin oppfølging av kommisjonens arbeid finnes særlig i «Nasjonal helse- og samhandlingsplan 2024-2027».

I den påfølgende diskusjonen hadde Finanspolitikkutvalget mange spørsmål om organiseringen av helse- og omsorgstjenesten, herunder hvor stor tilgangen på personell egentlig er, og hvor stor deltidsreserven antas å være. Utvalget stilte spørsmål om hvor mye «ledige ressurser» som finnes, ettersom undersøkelser viser at de fleste sykepleiere jobber i tjenestene eller på arbeidsplasser der sykepleierfaget er relevant.

Det var også diskusjon om betydningen av profesjonskamper i sektoren, og hvordan det kan få legge føringer for oppgavedelingen på tvers.

Resten av møtet hadde bare deltagelse fra utvalgsmedlemmene som tar del i uttalelsen 2025. Referat fra denne delen av møtet publiseres ikke.